

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 185075 18 Rev
Banjaluka, 11.12.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci, u vijeću sastavljenom od sudija: Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice J.P. iz P., koju zastupa punomoćnik S.D., advokat iz B., protiv tuženog S.S. iz G., koga zastupa punomoćnik T.K., advokat iz T., radi utvrđenja i podjele zajedničke imovine, vrijednost predmeta spora: 31.665,00 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 185075 17 Gž od 23.11.2017. godine, na sjednici održanoj dana 11.12.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 185075 14 P od 12.6.2017. godine, odbijen je zahtjev tužiteljice da se obaveže tuženi da joj, na ime sticanja u vanbračnoj zajednici, isplati iznos od 31.665,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate, kao i zahtjev da se utvrdi postojanje vanbračne zajednice između tužiteljice i Č.S., sina S., u periodu od 05.9.1990. do 08.6.2012. godine i da je po tom osnovu tužiteljica stekla pravo na nasljeđivanje na imovini iza pokojnog Č.S., te zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka. Obavezana je tužiteljica da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka, u iznosu od 4.110,00 KM, dok je u preostalom dijelu, koji predstavlja razliku između traženog i dosuđenog iznosa, odbijen zahtjev tuženog za naknadu troškova.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 185075 17 Gž od 23.11.2017. godine, žalba tužiteljice je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava žalbe, u iznosu od 1.250,00 KM, kao i zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu, u iznosu od 1.250,00 KM.

Blagovremenom revizijom tuželjica pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija uvaži i obe nižestepene presude preinače, tako da se tužbeni zahtjev usvoji u cjelini i obaveže tuženi da joj naknadi troškove parničnog postupka.

U odgovoru, tuženi osporava revizione navode i predlaže da se revizija odbije, kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice da se obaveže tuženi da joj na ime sticanja u vanbračnoj zajednici, sa njegovim ocem, isplati iznos od 31.665,00 KM, sa pripadajućom

zateznom kamatom, te da se utvrdi postojanje vanbračne zajednice između tužiteljice i Č.S., oca tuženog, u periodu od 05.9.1990. do 08.6.2012. godine, i da je po tom osnovu stekla pravo na nasljeđivanje na imovini iza pokojnog Č.S.

Raspravljajući o stavljenim zahtjevima nižestepeni sudovi su utvrdili: da je tuženi sin Č.S., sa kojim je tužiteljica bila u dugogodišnjoj vezi (prema navodima tužbe od 05.9.1990. godine, a prema iskazu tužiteljice, datom na ročištu održanom 18.4.2016. godine, od 05.9.1991. godine, sve do njegove smrti, 08.6.2012. godine); da je za to vrijeme tužiteljica radila i živjela u iznajmljenom stanu u P., te da je ostvarivala prosječnu mjesečnu platu od 700,00 KM; da je otac tuženog, Č.S. stanovao sa tuženim u vlastitoj kući u G., opština L., koju je izgradio zajedno sa suprugom, majkom tuženog, koja je umrla kada je tuženi bio sasvim mali (rođen 1985. godine); da je tužiteljica dolazila u kuću u G., uglavnom vikendom, a ponekad je otac tuženog odlazio kod tužiteljice u P.; da nikada nisu živjeli zajedno, u istom stambenom prostoru, duži vremenski period; da otac tuženog nije radio, vodio je brigu o tuženom i ostvarivao udovičku penziju iza supruge Lj.S., koja je radila u Njemačkoj, u iznosu od 1.282,21 DM; da je zatim ostvario redovnu starosnu penziju, od 01.8.2010. godine, u iznosu od 564,65 EVRA; da je od njemačke banke podigao kredit u iznosu od 10.000,00 EVRA i od tih sredstava kupio vozilo marke M., plativši ga 7.000,00 KM; da je Č.S., evidentiran kao vlasnik nepokretnosti označene kao k.č.br..., upisana u zk.ul.br. ... k.o. G., odnosno u List nepokretnosti broj: ... k.o. G., na kojoj je izgrađena porodična stambena zgrada sa pomoćnim objektima, za koje tužiteljica tvrdi da je učestvovala u njihovoj dogradnji, gradnji i uređenju, pa tako stekla suvlasnički dio, čiju novčanu protivvrijednost, zajedno sa polovinom novčane vrijednosti navedenog vozila M i pištolja marke Z CZ 99, traži od tuženog u ovoj parnici.

Kod ovakvog činjeničkog utvrđenja koje se, shodno odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu: ZPP), ne može osporavati ni mijenjati u ovoj fazi postupka, nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su zaključili da nije postojala zajednica života između tužiteljice i oca tuženog, koja bi se mogla okarakterisati kao vanbračna zajednica koju imaju u vidu odredbe Porodičnog zakona, slijedom čega su odbili tužbeni zahtjev u cjelini.

Odluke nižestepениh sudova su pravilne. Obrazložene su argumentovanim, jasnim i logičnim razlozima koje u svemu prihvata i ovaj sud, a koji nisu dovedeni u sumnju revizionim navodima.

Prvostepeni sud nije u obrazloženju svoje presude rekao da je utvrdio da su tužiteljica i otac tuženog živjeli u vanbračnoj zajednici do njegove smrti, kako se navodi u reviziji. Na šestoj strani svoje presude (mjesto koje označava revidentica) prvostepeni sud je zapravo, istina nespretno, interpretirao iskaz tužiteljice koja je to tvrdila, pa se ne radi o zaključku suda, koji bi bio u suprotnosti sa njegovim daljim utvrđenjima.

Vanbračna zajednica je emocionalna, ekonomska, moralna i polna zajednica žene i muškarca, zasnovana njihovim sporazumom, suprotno odredbama propisanim za zaključenje braka. Drugačije rečeno: da bi postojala vanbračna zajednica koja vodi zajedničkom sticanju imovine (o čemu je riječ i u ovom postupku), potrebno je da između muškarca i žene, koji nisu u braku sa trećim licem, postoji volja da međusobno uspostave odnose koji odgovaraju odnosima u braku i da svjesno i voljno izvršavaju ovlaštenja i dužnosti propisane za bračne supružnike. Postojanje ili nepostojanje vanbračne zajednice prosuđuje se prema svim okolnostima odnosa žene i muškarca koji su u vezi. Zajednica života muškarca i žene, u pogledu režima zajedničke imovine iz člana 12. stav 1. u vezi sa članom 284. stav 1. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 54/02, 41/08 i 63/14 – u daljem tekstu: PZ), može se smatrati

vanbračnom zajednicom koju imaju u vidu odredbe navedenog zakona, odnosno može se izjednačiti sa bračnom zajednicom, samo ako se na nesumnjiv način utvrdi da je ta zajednica zasnovana i u cilju zajedničkog sticanja i da je takvog zajedničkog sticanja stvarno bilo.

U konkretnom slučaju takvo stanje veze između tužiteljice i oca tuženog nije utvrđeno. Oni jesu bili u dugogodišnjoj vezi. Ta veza jeste bila zasnovana na emocijama, kako se tvrdi i u reviziji. Međutim, ne postoji vanbračna zajednica ako nema zajednice života, bez obzira što žena i muškarac duže vrijeme međusobno održavaju emocionalne i seksualne odnose. Naime, tužiteljica i pravni prednik tuženog, prema utvrđenom činjeničnom stanju, nikada nisu živjeli u istom stambenom prostoru, odnosno zajedničkom domaćinstvu. Tužiteljica je svoje svakodnevne potrebe stanovanja i življenja obavljala u iznajmljenom stanu u P., a otac tuženog (zajedno sa tuženim) u porodičnoj kući u G. Oni su se samo međusobno posjećivali, ali nikada nisu formirali zajedničko domaćinstvo koje bi odgovaralo porodičnom domaćinstvu koje bi se moglo izjednačiti sa bračnom zajednicom, niti je utvrđeno da su na bilo koji način izrazili nesumnjivu volju da zajedno stiču imovinu. Takođe, tužiteljica nije dokazala da je pri dogradnji pomoćnih objekata i uređenju dvorišta, te kupovini automobila M., ili nabavci pištolja marke Z CZ 99 uložila svoja sredstva ili na drugi način učestvovala u povećanju imovine pravnog prednika tuženog i sticanju automobila i pištolja (kada bi, eventualno, svoj zahtjev mogla temeljiti na pravilima o sticanju bez osnova), pa je osnovano odbijen njen zahtjev da joj se isplati novčana protivvrijednost njenog navodnog udjela u sticanju naprijed navedenih vrijednosti.

Kod činjenice da nije utvrđeno postojanje vanbračne zajednice između tužiteljice i oca tuženog, opravdano je odbijen i zahtjev da se utvrdi da tužiteljica ima pravo nasljeđivanja imovine pokojnog Č.S., (oca tuženog), čak i pod uslovom da je (a nije) takvo pravo propisano odredbama Zakona o nasljeđivanju („Službeni glasnik RS" br. 1/09, 55/09 i 91/16).

Prema izloženom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je o reviziji tužiteljice odlučeno kao u izreci, temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, jer se ne radi o nužnom trošku koji ima u vidu odredba člana 387. stav 1. ZPP. Ovo tim prije što su u odgovoru samo ponovljeni navodi koji su isticali i tokom postupka.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić